

Паленко Г.І., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Розум І.О., к.ю.н.

СУДОВІ РІШЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВАХ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ, ОСОБЛИВОСТІ УХВАЛЕННЯ

Результатом здійснення правосуддя, тобто наслідком неупередженого, всебічного, об'єктивного встановлення та дослідження адміністративним судом усіх обставин адміністративної справи, є ухвалення відповідно до норм матеріального та процесуального права відповідного акта правосуддя - судового рішення. У законодавстві термін «судове рішення» не визначений. При цьому глава 5 Кодексу адміністративного судочинства України (далі — КАС України) містить положення про судові рішення, їх види, порядок ухвалення, форму, вимоги до змісту.

Рішення адміністративного суду, беручи до уваги його процесуальну природу, здебільшого розглядається науковцями, як: акт адміністративного правосуддя; акт застосування норм права; процесуальний документ. Пленум Вищого адміністративного суду України у абз. 2 п. 1 Постанови «Про судові рішення в адміністративній справі» від 20 травня 2013 р. № 7 наголосив на тому, що судові рішення - це акт правосуддя, ухвалений згідно з нормами матеріального та процесуального права і згідно з конституційними засадами та принципами адміністративного судочинства є обов'язковим до виконання на всій території України.

За юридичними наслідками судові рішення можуть поділятися на рішення про присудження (про виконання або утримання від виконання певних дій), рішення про визнання (про наявність або відсутність правовідносин), конститутивні рішення (про перетворення правовідносин, тобто їх припинення чи зміну). Основними видами судових рішень в адміністративних справах залежно від того, які питання через них вирішує суд, є постанова і ухвала. Постановою суд вирішує вимоги адміністративного позову за суттю, вона усуває публічно-правовий спір, а ухвалою суд вирішує процесуальні питання.

Залежно від того, на якій стадії процесу суд ухвалює судові рішення, їх можна поділити на проміжні (якими провадження у справі у суді певної інстанції не закінчено) та кінцеві (якими суд закінчує розгляд справи у суді певної інстанції). Кінцеві судові рішення відповідно до ч. 1 ст. 14 КАС України суд ухвалює іменем України. Постанову щодо частини позовних вимог, незважаючи на те, що вона є проміжним судовим рішенням, також суд оголошує іменем України. Кінцеве судове рішення є

остаточним, якщо його не можна оскаржити. За формою судові рішення можуть бути усними або письмовими. Постанови мають лише форму письмового документа.

Судове рішення – це правозастосовчий акт, постановлений іменем України, оформлений у вигляді процесуального документа, яким владно підтверджується наявність чи відсутність спірного правовідношення, внаслідок якого воно перетворюється у безспірне на основі встановлених у судовому засіданні фактичних обставин справи [2, с. 194].

Прийняттям рішення завершується стадія судового розгляду, отже судове рішення виступає адміністративним процесуальним актом, який підсумовує діяльність адміністративного суду першої інстанції по розгляду і вирішенню адміністративної справи по суті. У рішенні фіксується вся проведена адміністративним судом діяльність по дослідженню і оцінці доказів, по встановленню юридичних фактів, а також по застосуванню норм права до конкретних правовідносин та їх суб'єктів.

Рішенням адміністративного суду від імені держави усувається спір між сторонами або вирішуються питання про захист прав і охоронюваних законом інтересів громадян, підприємств, установ і організацій, державних і суспільних інтересів. Рішенням суду реалізується владна воля держави, сторін зобов'язують додержуватись певної поведінки щодо існуючих між ними правовідносин [1, с. 177].

Суть судового рішення полягає у тому, що воно є основним і найважливішим актом правосуддя, ухваленим іменем України і спрямованим на захист прав, свобод та законних інтересів громадян, організацій, державних і суспільних інтересів, зміцнення законності і правопорядку, на запобігання правопорушенням, виховання у громадян і посадових та службових осіб поваги до Конституції України та законів України, честі і гідності людини.

Рішення адміністративного суду повинно відповідати певним вимогам: воно повинно бути прийнято з дотриманням принципу законності, судове рішення повинно бути обґрунтованим, судове рішення має бути безумовним і таким, що може бути виконане.

Рішення адміністративного суду змістовно вміщує: відомості про сторони спору (законних представників або уповноважених) з необхідною вказівкою на особливості їх статусу у судовому провадженні, відомості про найменування та склад адміністративного суду, обставини справи, правові та фактичні засади прийняття рішення, висновок адміністративного суду по спору, визначення порядку оскарження рішення [3, с. 234].

Література

1. Коломієць Т.О. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / Т.О. Коломієць, Г.Ю. Гулевська. – К.: Істина, 2013. – 388 с.
2. Комаров В.В. Проблемы науки гражданского процессуального права / В.В. Комаров, В.А. Бигун, В.В. Баранкова — Х., 2015. — 438 с.
3. Стефанюк В.С. Судовий адміністративний процес: монографія / В. С. Стефанюк. — Х.: Консум, 2013. — 459 с.
4. Куйбіда Р.О. Кодекс адміністративного судочинства України: наук.-практ. комент. У 2 т. – Т. 2 / Р.О. Куйбіда. — К.: Книги для бізнесу, 2017.

УДК 35:061.1 (043.2)

Переверзєва К.М., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Радзівілл О.А., к.ю.н., доцент

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Внесення в первинне право ЄС питань з охорони довкілля здійснено з прийняттям Єдиного європейського акту 1986 року, хоча органи ЄС видавали положення вторинного права з окремих питань екології й до його прийняття [1, с. 434]. Екологічна політика була віднесена до сфери спільної компетенції Союзу і держав-членів [2]. Безпосередньо екологічним питанням в політиці ЄС присвячено розділ XX «Довкілля» Частини третьої ДФЄС. Відповідно до ст. 191, політика Союзу в сфері захисту довкілля переслідує наступні цілі: збереження, захист і поліпшення якості довкілля; охорона здоров'я людей; ощадливе і раціональне використання природних ресурсів; підтримка на міжнародному рівні заходів, спрямованих на вирішення регіональних і глобальних проблем довкілля, зокрема боротьби зі зміною клімату [3].

Політика Союзу намагається досягти високого рівня охорони довкілля, враховуючи різноманіття ситуацій в різних регіонах Союзу. Вона будується на трьох основних принципах: запобіжна й профілактична діяльність; усунення збитків довкіллю шляхом звернення, передовсім, до їх джерела; принцип «платить той, хто забруднює». В цьому контексті заходи з гармонізації законодавств держав-членів включають «захисне застереження», яке дозволяє державам—членам застосовувати тимчасові заходи природоохоронного змісту неекономічного характеру, в тих питаннях (загалом, неекологічного характеру), які підпадають під процедуру контролю з боку Союзу [1, с. 436].

При розробці своєї політики в сфері довкілля союз враховує наявні наукові і технічні дані; природні умови різних регіонів Союзу; переваги й витрати пов'язані з відповідними діями чи бездіяльністю; економічний і